
[2020-31-RE](#)

Causa 2020-31-RE

(Rodrigues Da Cruz c/ Cooperativa Interurbana Andorrana, SA)

Número de registre 204-2020. Recurs d'empara

Aute del 9 de juny del 2020

BOPA núm. 83, del 17 de juny del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 24 de març del 2020, per la representació processal del Sr. José Luis Rodrigues Da Cruz, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 28 de novembre del 2019 i contra l'aute del 27 de febrer del 2020, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a la defensa i a un procés de durada raonable, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com per vulnerar el principi de contradicció i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que anul·li les resolucions impugnades, que confirmi la sentència de la primera instància, que declari la vulneració dels drets esmentats, que condemni la part adversa al pagament de les costes processals, i que, subsidiàriament, ordeni la retroacció de les actuacions al moment de dictar-se la sentència impugnada, per tal que la Sala Civil resolgui respectant la seva jurisprudència, i, que es fixi la indemnització corresponent pels perjudicis soferts pel recurrent pel que fa a la vulneració del seu dret a un judici de durada raonable;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Dominique Rousseau;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'un litigi laboral, l'11 de febrer del 2019, la Secció Civil 2 de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual condemnava la Cooperativa Interurbana Andorrana, SA a satisfer al Sr. José Luis Rodrigues Da Cruz 31.722,72 € en concepte de desistiment justificat, 600,00 € en

concepte de prima de Nadal del 2016, i, 716,37 € en concepte de vacances del mes de setembre del 2016.

1.2. La representació processal de la Cooperativa Interurbana Andorrana, SA va interposar un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència, i, el 28 de novembre del 2019, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què estimava parcialment aquest recurs i revocava la sentència de la primera instància en el sentit de desestimar la reclamació articulada en concepte d'indemnització per desistiment justificat i les decisions associades a aquest pronunciament, tot i confirmant la resta de la seva part dispositiva.

1.3. La representació processal del Sr. José Luis Rodrigues Da Cruz va interposar un incident de nul·litat d'actuacions contra aquesta sentència dictada en apel·lació, i, el 27 de febrer del 2020, la Sala Civil, mitjançant aute, va dictar la inadmissió a tràmit de l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

1.4. El 24 de març del 2020, la representació processal del Sr. José Luis Rodrigues Da Cruz va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 28 de novembre del 2019 i contra l'aute del 27 de febrer del 2020, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a la defensa i a un procés de durada raonable, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com per vulnerar el principi de contradicció.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent treballava com a xofer d'ençà l'1 de desembre del 2007 realitzant un total de 44 hores setmanals (40 hores ordinàries i 4 extraordinàries).

- La seva salut hauria empitjorat pel fet que no havia tingut cap dia de descans setmanal des del 21 de desembre del 2015 fins al 22 de març del 2016.

- Va haver d'agafar una baixa mèdica del 13 de maig del 2016 fins a finals d'agost del mateix any, i, com que encara no es trobava en bon estat de salut, va agafar vacances (algunes de les quals tenia generades des del mes de juliol de l'any anterior) des de l'1 de setembre del 2016 fins a l'1 d'octubre del mateix any.

- Uns dies abans la finalització de les seves vacances, el 28 de setembre del 2016, va desistir de la relació laboral a través d'una carta en què imputava a l'empresari l'incompliment greu de l'article 97.1 a) del Codi de relacions laborals, ja que s'havia incomplert la planificació del descans entre jornades successives de treball, que no havia tingut cap jornada completa de descans setmanal entre el 21 de desembre del 2015 i el 22 de març del 2016, que s'havia incomplert la planificació horària i l'obligació de tinença del compte d'hores, que en determinats dies no havia gaudit del descans de 30 minuts en jornades superiors a 6 hores, i que l'empresari modificava els horaris setmanals cosa que impedia la conciliació de la vida familiar i professional tot causant-li un perjudici per a la seva salut fins al punt que havia requerit d'una baixa per malaltia.

- També addueix la vulneració de l'article 32.3 del Codi de relacions laborals perquè en el seu butlletí

de salari no s'especificaven individualment els diferents conceptes laborals; i, per acabar, denunciava també que no s'havia respectat la Llei en relació amb les modalitats de càlcul del dia festiu i de les vacances i, per consegüent, la seva retribució.

- Aquesta part recorda que la Batllia li va donar la raó en tots aquests motius i va, doncs, condemnar l'empresa a indemnitzar-lo.

- Retreu a la Sala Civil haver acceptat en apel·lació, a petició de la part adversa, el criteri sobre la immediatesa relativa per declarar que el desistiment no estava justificat, quan aquest argument no havia estat plantejat en primera instància.

- Per aquest motiu, al·lega que s'ha vulnerat el seu dret a la defensa i el principi de contradicció.

- També retreu a la Sala Civil haver considerat que el lligam de causalitat entre l'incompliment de l'empresari en relació amb el Codi de relacions laborals i el seu desistiment no estava establert, perquè el desistiment va ser notificat 4 mesos i mig més tard, després de la seva baixa laboral i de les seves vacances.

- Segons el seu parer, no podia presentar el desistiment durant la baixa, ja que el contracte estava suspès i com que encara no estava bé de salut va agafar els dies de vacances que tenia acumulats, presentant, així doncs, el desistiment al final d'aquest període.

- Per tant, el lligam de causalitat existeix entre els motius del desistiment i la seva notificació a l'empresari.

- Considera que la Sala Civil no pot invocar una jurisprudència derivada d'una decisió del 30 de maig del 2019 en què s'estableix que la suspensió d'un contracte de treball per malaltia no impedeix presentar un desistiment justificat durant aquest període, en la mesura en què aquesta jurisprudència és posterior a aquesta causa i recorda que la Llei en vigor en el moment dels fets és la Llei 35/2008, del 18 de desembre, de la qual no es desprèn que un desistiment es pugui presentar durant una baixa per malaltia.

- En darrer lloc, planteja la vulneració del dret a un judici de durada raonable, ja que va presentar la seva demanda el 29 de setembre del 2016, que la primera sentència va ser dictada l'11 de febrer del 2019, i la sentència que va resoldre l'apel·lació, el 28 de novembre del 2019.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que anul·li les resolucions impugnades, que confirmi la sentència de la primera instància, que declari la vulneració dels drets esmentats, que condemni la part adversa al pagament de les costes processals, i que, subsidiàriament, ordeni la retroacció de les actuacions al moment de dictar-se la sentència impugnada, per tal que la Sala Civil resolgui respectant la seva jurisprudència, i, que es fixi la indemnització corresponent pels perjudicis soferts pel recurrent pel que fa a la vulneració del seu dret a un judici de durada raonable.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil considera que l'argument consistent en pretendre que l'exigència de la immediatesa relativa no podia ser plantejada en apel·lació no podia prosperar.

-
- En efecte, d'acord amb l'article 97 del Codi de relacions laborals, el desistiment del treballador només està justificat si existeix una causalitat entre aquesta decisió i l'incompliment de la legislació imputat a l'empresari.
 - Per consegüent, aquest lligam de causalitat s'ha de verificar sigui quina sigui la fase del procediment, com així s'ha fet en altres ocasions anteriors, ja que aquest element condiciona la decisió en el fons.
 - Considera també que l'argument del recurrent d'acord amb el qual no podia presentar el seu desistiment durant la seva baixa laboral tampoc pot prosperar.
 - En primer lloc, destaca que el recurrent no va efectuar cap protesta al final de la seva baixa en relació amb l'incompliment que a posteriori va imputar a l'empresari, iniciant un període de vacances de pràcticament un mes i mig i donant a conèixer el seu desistiment el darrer dia d'aquest.
 - En segon lloc, citant la decisió 94/2019 del 30 de maig del 2019, declara que el Codi de relacions laborals exonera durant la suspensió del contracte laboral la realització de l'activitat convinguda sense que l'empresari hagi de satisfer la retribució associada, però subsisteixen els restants deures i obligacions a càrrec de les parts inserits en el contracte de treball.
 - Per tant, el recurrent hagués hagut de notificar a l'empresari el seu desistiment per incompliment de les disposicions legals aplicables durant la suspensió del contracte.
 - Pel que fa a la dilació indeguda al·legada pel recurrent, la Sala Civil considera que la durada entre la formalització del recurs d'apel·lació, el 16 de maig del 2019, i la resolució dictada en apel·lació, el 28 de novembre del 2019, és una durada que s'ha de considerar a totes llums raonable.
 - Per consegüent, conclou que no concorre un fonament suficient per considerar la possibilitat d'una vulneració de drets fonamentals per infraccions processals o defectes de forma que hagin causat indefensió o una incongruència en la resolució, i, per aquests motius, l'incident de nul·litat d'actuacions és inadmissible a tràmit.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

- 3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem.
- 3.2. Quan un recurrent al·lega la vulneració del dret constitucional a obtenir una decisió fonamentada en Dret (article 10.1 de la Constitució), l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd.
- 3.3. Quan entren en joc drets substancials, el control d'aquest Tribunal en el marc del recurs d'empara consisteix a determinar si els recurrents han estat privats o no d'una protecció efectiva, és a dir, si han estat situats o no en una indefensió material (veg. per ex. el punt 3.3 de l'aute del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-33-RE, o el punt 3.1 de la sentència del 19 de febrer del 2018, recaiguda en la causa 2017-53-RE).

3.4. En aquesta causa, les qüestions constitucionals que aquest Tribunal ha de resoldre són les de saber si la Sala Civil ha vulnerat el dret a la jurisdicció del recurrent, d'una banda, pel fet d'acceptar en apel·lació l'argument sobre el lligam d'immediatesa, el qual no havia estat plantejat en primera instància, i, d'altra banda, pel fet de considerar que la suspensió del contracte laboral no exonerava el recurrent de dur al coneixement de l'empresari la seva decisió de desistir durant aquesta suspensió. I finalment, aquest Tribunal també s'ha de pronunciar sobre si s'ha vulnerat el dret del recurrent a un procés de durada raonable.

3.5. Pel que fa a la primera qüestió, del contingut de la sentència de primera instància se'n desprèn que la batlle havia examinat l'argument relatiu a l'absència de lligam de causalitat entre l'incompliment del Codi de relacions laborals per part de l'empresari i el desistiment del treballador.

3.6. Va considerar que aquest motiu no podia prosperar, raó per la qual va condemnar l'empresari a indemnitzar al treballador.

3.7. Per consegüent, la Sala Civil estava fundada a examinar en apel·lació aquest argument que feia part dels fonaments de la primera instància.

3.8. Pel que fa a la segona qüestió, cal recordar que d'acord amb els articles 34.1 i 35 del Codi de relacions laborals, la suspensió del contracte de treball exonera el treballador de realitzar la seva activitat professional, però els altres deures i obligacions a càrrec de les parts inserides en el contracte o derivades de la Llei subsisteixen.

3.9. Així doncs, la Sala Civil, com ja havia tingut ocasió de declarar-ho, podia jutjar de manera legítima que la suspensió del contracte de treball no constituïa un obstacle pel treballador per notificar el seu desistiment durant aquest període.

3.10. Pel que fa a l'al·legació relativa a la vulneració del dret a un procés de durada raonable, cal constatar que, atesa la naturalesa de l'assumpte, el termini entre la presentació de les conclusions per les parts -21 març del 2017- i la resolució recaiguda en l'apel·lació -novembre del 2019- no pot ser considerat irraonable.

3.11. Per aquests motius, la decisió de la Sala Civil no vulnera cap dels drets garantits per la Constitució i aquest recurs d'empara ha de ser declarat inadmissible a tràmit.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2020-31-RE presentat per la representació processal del Sr. José Luis Rodrigues Da Cruz contra la sentència del 28 de novembre del 2019 i contra l'aute del 27 de febrer del 2020, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 9 de juny del 2020.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy Jean-Yves Caullet
Magistrat Magistrat